

Universitätsbibliothek Wuppertal

Plutarchu Chairōneōs Ta Sōzomena Panta

Continens Vitas Parallelas Graecè & Latinè

Plutarchus

Francofurti, 1620

In Aratum annotationes

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-1340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-1340)

1015.c. Rhodogynem Oronti Xyl. vertit, Rhodogynā Oronti, Turibāō Amistriū nuptum daturum. & annotat. In Græco male est Ὀρῶντι, quod Lupo imposuit. Paret cum aliunde tum ex Diodori 16. & notum est dictum huius Orontis de aulicis, quum gratia regis & socii excidisset.

1016.d. Oromaze) Ὀρομαζης, seu Ὀρμαζης, (ut Ἀρομαζης & Ἀρμαζης, & id genus alia) deus est Perfurimus quem nos So-

lem vocamus. Evidens est hoc cum aliis ex autoribus; tum ex libro Plutarchi De Iside & Osiride, & quidem Ἰρομαζης, à sole annus dicebatur, quod non solum grammatici testantur, sed & versus extat Euphorionis de Laodice & Acamante The-
scif. Ἡ οὐ μόνον ἵα τέκε πλομένω ὄρι ἄρω. Id propter Lapum an-
noto, qui quum hoc non animadverteret, perperam ad regem transfudit.

IN ARATVM ANNOTATIONES GVIL.

Xylandri & Herm. Cruferii, interpretum.

ARatum vixisse eodem tempore quo Cleomenes Spartæ rex fuit, & Antigonus Macedoniæ, satis ex vita Cleomenis constat. Vide omnino de eius ætate & æqualibus Polybium lib. 2. necnon de rebus eius gestis.

1017.v. Quis patrem laudet) Proverbiū hoc etiam in Chiliadibus Erasmi exponitur. Notum est autem, plerofque, quum nihil ipsi habeant proprium quod laudem mereatur, ad paternas & avitas laudes (uti claudī ad equum) recurrere. Quasi vero iis occini merito non queat, Heroum filios esse noxas. Extant in hanc sententiam multæ gravæ & arguæ veterū Græcorum poetarum sententiæ: sed nostrum institutum non patitur nos eas huc cogere. Eleganter Ovidius sub persona Vlyssis, Nam genus est proavos, & quæ non fecimus ipsi, vix ea nostra voco. Quod ad Græcum vertūm attinet, διῶτες cum apostropho si legatur, erit elegantior: ut sic modus potentialis ut vocant, aoristo optatio expressus. Certe Erasmius ita legitur: an ex ingenio? Cic. lib. ad Atticum primo, ubi de se sui ipsius laudatore loquitur, scite adducit patrem versus, Τίς πατέρ' ἀγνόησεν; sed quia non adduxit totum, non multum id meæ lectionis opinioni detrahet. Fieri enim potest ut non retulerit patrem, sed ad eam (ut frequenter alias) alluserit.

Ibid. c. Est enim sibi placentis) Sensus est, Tu quidem o Poly-crates vir es præclarus: sed nimis tibi ipsi placetis si tantum tibi tribueres ut non Aratum potius imitandum tuis filiis, quam te, proponeres. Ac videtur illa verba, πάντες αὖ βέλπισον, non vacare mendo: sed deesse ἐαυτὸν aut aliquid tale. Lapsus quidem corrupti sententiam. φιλοκἀλων autem est, optima & nobilissima exempla ad imitandum aliis proponere; non temere seipsos, neque semper.

1018.b. Non diffietur athleticam voracitatem & ligonem) Xyl. item ligonem vertit; & annotat, ὁ σκαφιόν. Lapsus scapham vertit: si quidem hoc est vertere. σκαφιόν apud Græcos duo significat, tonsuræ genus, & ligonem seu fatculū. Quum tonsuræ genus est, ὄχι significat, id est, quum novacula crines raduntur: eique opponitur κήπος, quod est tonsuræ genus ad ornatum formæ magis faciens. Aristophanis interpretes in Auibus, Eustathius in Iliad. μ., & alii. Sed id huc non facit. Quod autem ad ligonem attinet, athleticas solitos se eo ad firmandum robur exercere, innuit Theocritus Idyllio 4. quod inscribitur βομεύς: de pastore loquens qui Pisas certaturus & athleticam acturus se contulerat: ὦ χεῖρ' ἰχθῶν σκάπιδαι τε. ὦ εἶκα πὸ τὸ θεμάλαι. Interpres ostendit carnes eum ovium secum detulisse, ut haberet quod voraret. & de voracitate athleticarum res est notior quam ut verbis opus sit. De ligone autem, qui σκάπιον etiam dicitur, (hoc quoque ῥῶγξ τὸ σκάπιον, fodiō) interpres ait vocari δινέλας, σκαφιόν, vulgo κισσάειον & κλάπον, Attice ἄμυδι. Solitos autem athleticas, pugiles præsertim, se eo exercere, & fodiendo superioribus corporis partibus robur querere.

Ibid. c. Pafed autem) Πασίαν hęc est, supra Πασίαν, quod & rectius est. Nam Pausan. quoque lib. 2. ita habet, ὁ δ' ἑκαπύδου πατήρ Πασίαν.

Ibid. d. Abspectantium cateriā fuisse, ubi id intellexerunt, obrutum) Xyl. vertit, Conculeatum. & annotat, καταπινθύνων non ab ἀπίαται, sed ἀπίαται verbo deduci, vel pueri sciunt. Lapsus hęc oscitavit: & neicio quid erroris Spartanis attribuit, errore ipse lapsus.

Ibid. f. Arcesilai philosophi quondā Athenis auditor) Xyl. vertit, In urbe. & annotat, id est Athenis. ita enim de Arh. n. s. aliquid loquuntur Græci, ut de Roma Latini. Videtur autem esse quem Arcesilam vocat Cicero. Nam legendum est omnino Ἀρκεσίλων, Arcesilaum, ut & Strabo libro primo hunc nominat, Academicum nobilem, Laertius ex Apollodoro tradit eum fuisse Olympiade, cxx. hęc autem non multo post cxxx. Olympiadem gesta sunt. Quin & initio Philopœmenis noster eum Arcesilaum scripsit, quod hic vi-

tiarat librarius. Ecdelus autem qui hęc legitur, ibi est Ecdemus.

1019.d. Has in achanas coniectas) Xyl. vertit, In modios frumentarios imposuerunt. & annotat: Malui genus vertere, quū hęc non de quantitate mensuræ queratur, sed de vase simpliciter. Achana genus est mensuræ frumentariæ Persicum, ut apud Egyptios artaba: continet (ut testatur Aristoteles) medimnos Atticos xlv. Alii cistam esse dicunt in quam publice ad spectacula aut oraculum consulendum missi sua cibaria condunt. Hęc interpretes Aristophan. in versum Acharnensium: Οὐκ ἐμ' ἀχάνας ὄδη γε χεῖρ' ἔχει. Eadem fere Eustath. in 2. & 19. Vlyssæ.

1020.a. Datoque signo Apolline dextro) Xyl. vertit, Tesseram dedit Apollinem propiciam. & annotat, ῥῶγξ δ' ἔξιν. Hoc vocabulum fere de loco sumitur, ut ῥῶγξ δ' ἔξιν, & ῥῶγξ δ' ἔξιν, unde propter sublimitatem commodè pugnatur. vsitata est phrasid historicis. Itaque Apollinem etiam ῥῶγξ δ' ἔξιν intelligo cuius præsidio sperabant se hostibus superiores fore.

Consensio gentium &c.) Locum hunc ita vertit Xyland. Neque quocquam magis amabat quam concordiam populorū, communionem civitatum, conciliumque & theatrum unam edens vocem: bello & apertis certaminibus uti non facile audebat. annotatque. Locus in Græco non est, nisi parum video, integer. Itaque feci quod potui: libenter melioribus cessurus.

1021.d. (onsilia & pugna, &c.) Xyl. vertit, Gloria ad Hercules innotuit vsq; columnas Inclyta virtutis maxime Arate tuæ, Et tibi pro patria certamina gesta salute, Factaq; prudenti maxima consilio. At nos in patriam te servatore reduci Cernentes opœra sana lavessq; tua: Hanc statuam grata memores tibi mente dicamus, virtutis signum iustitiæque tuæ. Atque salutiferos inter te diu's fatemur Insigne superos emeruisse locū: Nā libertatem genus legesque salubres, Otiaque alma tuus restituit patria. & annotat: Non disputo ut hæc carmina Lapsus converterit. Ego paulo liberius verti, ut sensum utcumque redderem: καὶ θῆται, in primo pentametro, Appropinquat est, media voce à καὶ θῆται, quā vsus est etiam in Electra Sophocles: -- πῆ, θῆται, καὶ ἔξιν καὶ θῆται: id est καὶ θῆται. Quod non interpretes modo ibi docent, sed & Eustathius hunc versum citans in Odys. o, ait, καὶ θῆται verbum esse καὶ θῆται τὸ καὶ τὸ καὶ θῆται deductum.

1025.c. Quæpe animo erat hic vsq; ne adeo celso) Xyl. vertit, Tantæ erat hominis magnanimitas & annotat καὶ τὸ ἀργύρειον, οὗ ὄνομα τῆς. Nisi legas ἀργύρειον τῆς. ἔτι θῆται, &c. aut omnino illud ὄνομα omittas, necesse erit locum mutilum intelligi, ac comparationē à Plutarcho fuisse ppositā, cuius prior pars interciderit.

1045.b. Venatorem imitatus (Esopium) Alludit ad nobilem illam fabulam de homine qui equo communibus armis à cerro pulso, ita opem tulit ut in posterum equo semper videretur ipse vteretur. Extat apud Aristotelem in Rhetoricis, & Horatium, ibi: Cervus equum pugna melior, &c.

1045.c. Athen) Regio est Peloponnesum maritima ad Corinthum. Stephanus ex Thucydide.

1049.b. Dymæsi) Δυμῶν est lege dym, non δυμῶν, quod mitor retinuisse interpretem, quum in Achaia nulla Cuma, Dymæ autem sit novissima.

1050.a. Minorem Aratum privatum sauciavit in uxore) Xyl. vertit, Primum aliquandiu hospitio Aratorum utens occulte iunioris uxorem corrupit. & annotat, Livius lib. 27. de Philippo loquens: Vni etiam, inquit, principi Achæorum Arato adempta uxore Polycrætiæ, ac spe regiarum nuptiarum in Macedoniam abportata fuerat. De cæteris vide Polyb. lib. 4. § 8. & Pausaniā in Corinthiacis. Paulo superioribus hæc verba, ἔγω σφ' ἄμφοτερον τῶν πατέρων, οὐ φίλον ποῖ, Lapsus corrupit, & videtur nullo sensu legisse πατέρων. Significant autē Philippū sensisse quod posthabito Arato res aggressus, tota aberrat via.

1052.a. Quorū obscura adhuc vestigia diebus illis defunctorie

retineat) Xyl. vertit, *Adhuc quadam eorum iudicia servant ac celebrant.* & annotat (ἔοικε μύθῳ). Lapsus valde abiurde vertit Expiati. quæ tamen interpretatio etiam in Græca itrepsit Lexica, hinc (οπιότης) petita. Est autem ἐξοπίσθου idem quod ἀφοπίσθου, quo in Pericle & Cimone vsus est verbo autor nostræ: ἀφοπίσ-

μνος τῶν μεσοβίων: id est, vt muneri sibi mandato vtunque & perfunctorie (quod aiunt) satisfaceret. Ita hic dicit Sicyonio squum plerosque ritus sacrorum in honorem Arati institutorum ommitterent, quadam tamen vt de fungi suo pietatis officio viderentur, quotannis celebrasse.

DE MENSIBVS ATTICIS GVIL.

Xylandri appendix.

PLura opinione mea, lector candide, annotavi: haud scio an pauciora aliorum vel expectatione vel desiderio. Lubens omisi per multa quæ ad hoc opus exornandum videbantur plurimum allatura momenti: vt genealogias regum quorundam ac principum virorum, (quas statueram per occasionem veluti emblematum loco intexere) vt locorum descriptiones aliquot, vt philosophicarum nonnullarum quaestionum explicationes, vt eorum quæ eadem de re diuersi auctores scripserunt inter se comparationes, vt multorum errorum refutationes, multorum non recte scriptorum emendationes, ac quadam id genus alta.

Verum hæc ipse quidem hic spatii exclusi iniquis

Præter eo: atque alias mihi fors memoranda relinquo.

quippe & annotationum maius est factum quam initio putaueram, opus, vtunque omnia me contrahente, & mole laboris variisque curis & negotiis defatigato ignoscent qui non sunt ingrati: neque tam præterita à nobis multa ægre ferent quam ea quæ diximus non adeo pauca boni consulent. Memini me initio fere operis pollicitum, me, non nihil de Græcorum, Atticorum inquam, apud quos fuit Ἐλάδος, Ἐλλάδος) mensibus commentaturum hoc loco. id nunc promissum quæ debeo & possum fide repræsentabo. Non est autem mei instituti, rem ipsam pertractare: quod & operosum & odiosum fore scio, & alio pertinet: sed ἵδωδ' ἄλλοτερον tantum, quadam admonere diligentem lectorem. Etenim qui prius Plutarchi hæc parallela Latino se. mone descripserunt, Lapsus, Guarinus, alique, dum Atticorum mensium nominibus Romana aptare conantur, neque inter se, aut cum aliis, neque secum adeo singuli conueniunt. Quod qui mihi non credit, facile si Græca cum Latinis conferre velit, verum esse deprehendet. Ego, qui rem plurimum habere controuersæ, minimeque explicatus faciles scirem, id sum sequutus quod & tutissimum erat & (nisi fallor) rectissimum. Reliqui ipsa Græca mensium nomina, ita vt lector in iis vertendis & ad Romanum morem exprimendis, eum sequi potissimum interpretem atque autorem posset quem veller. Quo fiebat vt neque ego interponere sententiam in re apud doctos controuersa opus haberem: & lector nullo negotio quid scripsisse Plutarchus, videret. Ne autem vel contemptisse aliorum coniecturas, vel ob inertiam superfedisse labore eorum nominum vertendorum videret: hic vtunque lectori satisfaciam, & cum de ipsis mensium nominibus, tum de eorum etiam partibus dicam aliquid. Quod omne tantum ad explicanda Plutarchi dicta, vnum hoc loco nostrum scopum, referetur. Ac quia plerique Gazæ (cuius auteolus extat de mensibus liber, Græce ab eo scriptus) sententiam, vt hominis doctissimi & accuratissimæ diligentia, sequuntur: priusquam de singulis dicam, omnes ordine vulgato recensibo, comparatis inter se ex eius autoris opinione nominibus.

Ianuarius,	Γαμηλιών.
Februarius,	Ἐλαφβολιών.
Martius,	Μουνυχίαν.
Aprilis,	Θαργηλιών.
Maius,	Συροφορέων.
Junius,	Ἐκαμβελιών.
Julius,	Μεταγυτιών.
Augustus,	Βονδρομιών.
September,	Μαιμακτηλιών.
October,	Πυραγλιών.
November,	Ἀδιστελιών.
December,	Ποσιδεών.

Γαμηλιών ergo Ianuarius est Gazæ. Iam illud primo omnium satis est verbo attigisse, quod extra omnem controuersiam est positum: tamen & Romani & Græci suos menses à nouiunio, seu coniunctione solis & lunæ, auspiciarentur, tamen inter se iis minime conuenisse, vt ne si constaret quidem de ordine omnium vtrunque, tamen præcise inter se componi compararique possent. In causa fuisse cum alia, tum astronomicarum rationum ignorationem atque incertitudinem

liquet: quam intercalandi etiam importunitate haud raro auctam apparet. Verum hæc alio pertinent. Sane in Romulo Plutarchus (nam cum potissimum suis ipsis verbis explicandum put.) affirmat nihil conuenire inter Græcorum & Romanorum nouiunia: vbi Romæ natalem, qui in ipsum trigesimalum mensis diem incidere, celebrari à Romanis a. d. xi. Kal. Maij ostendit. A que idem in Aristida, de Plataicæ pugna die loquens fateatur, quinquam suo tempore accuratius caelestium corporum motus supputarentur, tamen alios aliter mentes inchoare suos. Gamelionis in hoc opere nusquam memini (quod recordari possim) Plutarchus. itaque non opus habeo de eo multa afferre. Suidas, nescio quo auctore, lanuarium hunc interpretatur. Γάμος nuptias significat. Nuptiis autem præesse creditum fuit Iunonem. id quod epitheta eius variâ apud Græcos & Latinos (quæ huc congerere nolo, & maxima eorum pars apud Gyraldum De diis gentium legi potest) demonstrant. Inter alia, etiam γαμηλία a nuptiis dicta est, quibus eam præesse Cecrops Athenis docuit, colique eo nomine: & mentem quo ei sacrificaretur, Gamelionem appellati voluit. Eustathius in Illiadi, Varinus, & alii.

Februarius, Ἐλαφβολιών ex autoritate Gazæ creditur. Ἐλάφος ceruus est, βολή ictus vel coniectus. Ceterum apud Homerum Ἐλαφβόλος pro venatore quoque dicitur, species pro genere: -ω, ὡς τις πύθης ἄραδ' ὑπὸ σκύμνοισι Ἐλαφβόλος ἄρπάζει αἰὲρ: Iiad. 18. Etaphbolia sacrificia in venatricis Diana honorem peragi solita referunt Græci grammatici: quo tempore, non inuenio. Laudo autem Gazæ solertiam, qui hybernium esse mentem, & quidem Gamelione posteriorem, priorem Munychione, demonstrauit. Ne huius quidem memini hoc in opere Plutarchus.

Sequitur Μουνυχίαν, Martio adsignatus mensis. Hunc in Thesoro Plutarchi Ianuarii vertit Lapsus, vt & Donatus Acciatolus in Demetrio: Guarinus in Xylandro Martium: in Phocionis extremo Lapsus Græcum reliquerat nomen, idque rectius. Munychia pars est Athenarum maritima, satis celebrata in historis: describitur etiam à Strabone lib. 9. Idem Munychiæ Dianæ meminit, quæ Pygelæ (vrbs est Ionica, non procul Epheso) coleretur. Fuisse eam cultam Athenis, & nimirum à loco id nominis, aut contra, sortitam, patet ex Atticis Pausania & iis quæ sunt apud Gyraldum collecta ex Græcis commentariis. Esse autem Martiū, aut ei proxime respondere a quo in octo etiam ratione demonstrauit Gazæ. Et quidem Varinus Camers in præclaro lexico suo annotauit, Μουνυχίαν, ὃ δὲ καλεῖται παρ' Ἀθηνῶν οὗτο καλεῖται, &c. Munychion decimus Atheniensibus mensis vocatur. Est autem Martius decimus à Iunio: à quo incepisse ordinem (quippe à solstitio astitio) mensium, ipsumque adeo annum, perspicue docuit Theodorus. Existimo autem hoc Varinum ex Suida, (vt pleraque) aut vtunque eodem ex libro descripsisse. nam quod apud Suidam δὲ ἴπρος legitur, non δὲ καλεῖται, librarii est (vt per multa alia) mendum.

Proximus est Aprilis, cui respondeat Θαργηλιών. Hunc in Timoleonte Mium Tudertinus, Donatus in Demetrio (nā in Alcibiade omiserat) Martium transtulit. Sacrum fuisse Apollini & Dianæ, vt pote natalem eorum, ac tum lustrari Athenas conuenisse, & Thargelia celebrata, quibus sacris primitiæ eorum fructuum quos tam terra à sole iterum clato calefacta (nam ἕρος calorem, γῆ terram significat: quæ videatur vocis origo fuisse) ediderit, consecrarentur in olla concocta, quæ θάργελος dicitur: hæc inquam, & multa alia apud Lærtium in Socrate, Suidam, Helychium, Varinum & alios, sunt in promptu. Scribit Plutarchus in Camillo, vbi de diebus nefastis disputat, Troiam captam fuisse circa xxiiii. diem Thargelionis: auctoresque huius historiae laudat Ephetorum, Callisthenem, Damastem, Phylarchum. Adscribam etiam Dionysij Halicarnassensis verba, sed Latine, eandem rem continens: Troia, inquit, capta est sub finem astitis, septemdecim diebus ante solstitium astitium, vigesimatertia